

DEPARTEMENT

ONDERWIJS & VORMING

Onderwijskundig beleids- en praktijkgericht
wetenschappelijk onderzoek (OBPWO)
themazetting 2024 bis

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	2
Situering.....	3
Thema 2: Communicatie over onderwijs(beleid): praktijken, noden en scenario's	4
Situering.....	4
Kennisvragen.....	4
Verwachte resultaten.....	5
Looptijd en kostprijs.....	6

Situering

De themazetting OBPWO 2024 bevatte vragen ter ondersteuning van de beleidsontwikkeling, van de implementatie van beleidsmaatregelen door het onderwijsveld en ter versterking van de onderwijsprofessionals. Deze themazetting werd bekend gemaakt aan de Vlaamse hoger onderwijs instellingen, onder meer via [Oproepen voor onderzoeksvorstellen \(vlaanderen.be\)](https://vlaanderen.be). Naast de themazetting, indienformulier, financiële richtlijnen is er ook een brief gericht aan de rectoren en algemeen directeurs van Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs terug te vinden.

Tot 24 juni 2024 konden voorstellen voor de themazetting 2024 ingediend worden. Omdat er geen voorstellen ingediend zijn voor het thema “Communicatie over onderwijs(beleid): praktijken, noden en scenario’s.”, wordt dit thema geherlanceerd.

Thema	BBT	Verwachte output	Looptijd	Raming budget
Communicatie over onderwijs(beleid): praktijken, noden en scenario's	OD 1.12 Kwaliteitsvol en breed over beleid communiceren	Wetenschappelijk rapport Aanbevelingen (scenario's) over onderwijscommunicatie	24 maanden	300.000 euro

Thema 2: Communicatie over onderwijs(beleid): praktijken, noden en scenario's

Situering

(Overheids)communicatie over onderwijs(beleid), beleidsbeslissingen, bijhorende regelgeving en (financiële) implicaties is belangrijk zodat onderwijsprofessionals (inclusief het schoolbestuur) geïnformeerd blijven en deze informatie kunnen vertalen naar de eigen school- en klaspraktijk. De wijze waarop deze vertaling gebeurt, wordt bepaald door onder meer de context- en schoolfactoren, maar ook door de communicatie door diverse (tussenliggende) actoren in het onderwijsveld. De hoeveelheid actoren in de implementatietrap stelt grote uitdagingen aan de communicatie over beleidsbeslissingen in het algemeen en meer specifiek communicatie vanwege de overheid.

Onderwijsprofessionals (onder meer onderwijspersoneel in het gewoon en buitengewoon basisen secundair onderwijs, volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs) krijgen momenteel te maken met een stroom van informatie die via verschillende kanalen (website, mail, sociale media, print...) en instrumenten (omzendbrieven, nieuwsbrieven, webpagina's, informatiesessies, campagnes, artikels...) verspreid wordt. De communicatie gebeurt bovendien door verschillende actoren (overheid, schoolbesturen, onderwijskoepels, vakbonden, etc.). Het is dus mogelijk dat het voor gebruikers niet altijd eenvoudig is om in te schatten waar zij de meest accurate, heldere, objectieve en bruikbare informatie snel en toegankelijk kunnen terugvinden om hun dagelijkse klas- en schoolpraktijk vorm te geven.

Ondanks de stroom aan informatie, lijken onderwijsprofessionals zich onvoldoende geïnformeerd te voelen over beleidsinitiatieven en -beslissingen (zie o.m. [Operatie Tarra, 2016](#)). Die onduidelijkheid kan bijdragen tot de ervaring van werkdruk, onzekerheid en planlast.

Met dit onderzoek willen we een actueel zicht krijgen op de wijze waarop de (overheids)communicatie over onderwijs(beleid) en bijhorende regelgeving momenteel ervaren wordt en hoe deze, gelet op diverse informatie- en communicatiebehoeften, kan vormgegeven worden.

Kennisvragen

LUIK 1: Beschrijving en analyse van de huidige communicatie over onderwijs(beleid), beleidsbeslissingen en regelgeving naar onderwijsprofessionals in het Vlaamse onderwijs

In dit eerste luik vragen we een beschrijving en analyse van het huidige landschap van communicatie over onderwijs(beleid) en beleidsbeslissingen en bijhorende regelgeving in onderwijs. Dit dient te gebeuren vanuit een helder theoretisch kader.

Onder meer de volgende vragen moeten beantwoord worden:

- Welke instrumenten worden er gebruikt in Vlaanderen om over onderwijs(beleid), beleidsbeslissingen en regelgeving te communiceren? Welke praktijken en kanalen zijn er? Op welke momenten in het beleidsproces wordt er gecommuniceerd? Welke actoren communiceren over beleidsbeslissingen en bijhorende regelgeving in onderwijs, en wie zijn de doelgroepen van deze actoren en communicaties?
- Welke overwegingen maakt de Vlaamse overheid in haar communicatie over onderwijs(beleid), beleidsbeslissingen en regelgeving? Welke strategieën hanteert ze? Welke doelstellingen heeft ze? Hoe positioneert ze zich in het ruimere

communicatielandschap over onderwijs? Vanuit welke visie op communicatie en de rol van de verschillende actoren wordt de communicatie opgezet? Welke rol speelt de regelgeving over overheidscommunicatie en hoe wordt deze toegepast?

LUIK 2: Verwachtingen en noden van onderwijsprofessionals over communicatie over onderwijs(beleid), beleidsbeslissingen en bijhorende regelgeving

In dit onderzoeksluik vragen we inzicht in de wijze waarop onderwijsprofessionals omgaan met de communicatie over onderwijs(beleid) en beleidsbeslissingen en in hun noden en verwachtingen over deze communicatie. Hierbij is ook nood aan meer inzicht in bepalende factoren, zowel bij onderwijsprofessionals, aanbieders, hun context en het bredere onderwijssysteem. Er moet in de analyse minstens aandacht zijn voor de rol van de overheid en tussenliggende actoren in de wijze waarop informatie- en communicatie-instrumenten gebruikt worden. Tot slot vragen we inzichten in mogelijke gelijkenissen en verschillen van de verschillende groepen van gebruikers, naargelang hun kenmerken en context.

Onder meer de volgende vragen moeten beantwoord worden:

- Welke communicatie-instrumenten worden er gebruikt om informatie te verkrijgen over onderwijs(beleid) en beleidsbeslissingen (inclusief regelgeving)? Hoe evalueren de onderwijsprofessionals deze communicatie-instrumenten? In welke mate voldoen ze aan hun noden?
- Op welke wijze gaan de verschillende onderwijsprofessionals om met (de veelheid van) instrumenten en informatie (onder meer media)?
- Wat verwachten onderwijsprofessionals onder meer op vlak van timing, inhoud, aanpak, instrumenten van communicatie over onderwijs in het algemeen? Welke noden en verwachtingen hebben verschillende onderwijsprofessionals op deze vlakken over communicatie over onderwijsbeleid, beleidsbeslissingen en regelgeving?

Voor de uitvoering van dit onderzoek kunnen de onderzoekers beschikken over de resultaten van relevante onderzoeken, zoals de gebruikersonderzoeken van Klasse en KlasCement.

LUIK 3: Bouwstenen voor doelgerichte communicatie over onderwijs(beleid) naar onderwijsprofessionals

Gebaseerd op een uitgewerkt theoretisch kader over communicatie, diepgaande analyse van de huidige communicatie in het Vlaamse onderwijs, verwachten we in het derde luik bouwstenen voor een doelgerichte communicatie over onderwijs(beleid), beleidsbeslissingen en regelgeving in Vlaanderen. Hierbij staat de communicatie vanuit de Vlaamse overheid centraal, ingebed in een breder communicatielandschap. Bij het formuleren van aanbevelingen moet rekening gehouden worden met de noden van de verschillende doelgroepen. We vragen ook om de aanbevelingen te illustreren met goede praktijkvoorbeelden.

Verwachte resultaten

We verwachten vooreerst een wetenschappelijk rapport. Vanuit de antwoorden op bovenstaande kennisvragen vragen we ook concrete aanbevelingen voor het optimaliseren van de communicatie over onderwijs(beleid) en beleidsbeslissingen vanuit de Vlaamse overheid. Hierbij dient bijzondere aandacht aan onderbouwde aanbevelingen voor de overheid besteed te worden.

Voor de uitvoering van deze opdracht is er nood aan diverse invalshoeken, met name minstens over de onderwijscontext en -structuren en -actoren, over communicatie en over governance in

onderwijs en de rol van de overheid. Omdat het hier ook over communicatie van beleidsbeslissingen gaat, kan ook juridische expertise een meerwaarde zijn.

Looptijd en kostprijs

We voorzien een looptijd van 2 jaren.

Er is een maximale kostprijs van 300.000 euro.